

طراحی ابزار ارزشیابی کیفیت تدریس اساتید مبتنی بر فیلم تهیه شده از کلاس درس

- اکبر بابائی حیدرآبادی^۱، کاوه اسلامی^{۲*}، مرضیه عربان^۱، هاشم محمدیان^۱، ناصر حاتم زاده^۱، آرش سلحشوری^۱، احمد فخری^۳، مهرنوش جاسم زاده^۴، نسرين شمس جاوی^۵، آسیه کتان باف نصب^۵، شیرین عباسپور^۶
۱. عضو هیأت علمی، گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.
  ۲. عضو هیأت علمی، گروه داروسازی بالینی، دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.
  ۳. عضو هیأت علمی، گروه روانپزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.
  ۴. کارشناس گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.
  ۵. کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، معاونت آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور، اهواز، ایران.
  ۶. کارشناس مرکز توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.

چکیده: رفتار آموزشی اساتید، یکی از مهمترین عوامل تأثیرگذار در فرآیند یاددهی و یادگیری دانشجویان می باشد که ارزشیابی مداوم آن، ضامن بهبود کیفیت عملکرد مدرسین و فعالیتهای آموزشی می باشد. این مطالعه با هدف طراحی ابزار ارزشیابی کیفیت تدریس اساتید مبتنی بر فیلم کلاس درس انجام شد. این پژوهش یک مطالعه ترکیبی است که با روش بحث گروهی متمرکز به منظور طراحی و روان سنجی ابزاری جهت بررسی کیفیت تدریس اساتید در دانشگاه علوم پزشکی اهواز در سال ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۸ انجام شد. گروه هدف شامل اساتید، دانشجویان و متخصصان آموزش پزشکی بودند. پس از مطالعه متون و ابزارهای گردآوری شده مرتبط و نظرات صاحب نظران، ۳۶ سوال در قالب پرسشنامه اولیه طراحی شد. جهت روایی محتوایی و صوری به منظور استفاده از نظرات خبرگان، پرسشنامه اولیه در اختیار ۱۴ نفر از متخصصان آموزش پزشکی، آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، پرستاری، مامائی، فنآوری اطلاعات سلامت و روانپزشکی قرار گرفت. پس از اعمال نظرات خبرگان، در نهایت ۲۴ سوال در قالب چهار حیطه شامل ارتباط غیرکلامی (۹ سوال)، ارتباط کلامی (۴ سوال)، تعامل با دانشجو (۶ سوال) و مدیریت کلاس (۵ سوال) بدست آمد. در مرحله تعیین اعتبار، هر ۲۴ سوال دارای روایی محتوایی قابل قبول (۰/۷ تا ۱) بود. ضریب کاپا برای این ابزار ۰/۸ بدست آمد که نشان از پایایی ابزار دارد. پرسشنامه طراحی شده جهت ارزشیابی کیفیت تدریس اساتید بر اساس فیلم، از روایی و پایایی قابل قبول برخوردار است.

واژگان کلیدی: ابزار ارزشیابی، کیفیت تدریس، اساتید، فیلم، کلاس درس.

***نویسنده‌ی مسؤول:** عضو هیأت علمی، گروه داروسازی بالینی، دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.

Email: drkaveheslami@gmail.com

مقدمه

میزان اشتباه جمع آوری نموده و در ادامه با انجام تجزیه و تحلیل های مرتبط، نتیجه گیری های لازم را انجام می دهد (اسلامی، ۱۳۹۰؛ میرزایی ۱۳۹۸).

بنابراین قبل از بکارگیری ابزارهای اندازه گیری، لازم است پژوهشگر، نسبت به روا بودن ابزار اندازه گیری مورد نظر و پایایی آن اطمینان نسبی پیدا کند. مقصود از روایی (Validity)، این است که ابزار اندازه گیری مورد نظر می تواند ویژگی و خصوصیتی که ابزار برای آن طراحی شده است را اندازه گیری کند یا خیر؟ به عبارت دیگر مفهوم روایی به این سوال پاسخ می دهد که ابزار اندازه گیری تا چه حد خصیصه مورد نظر را می سنجد. بدون آگاهی از روایی ابزار اندازه گیری، نمی توان به صحت داده های حاصل از آن اطمینان داشت. اما پایایی (Reliability) به این موضوع می پردازد که ابزار اندازه گیری در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسانی به دست می دهد. به بیان دیگر اگر ابزار اندازه گیری را در یک فاصله زمانی کوتاه، چندین بار به یک گروه واحدی از افراد بدهیم نتایج حاصل نزدیک به هم باشد (جلیلیان، ۱۳۹۱).

از آنجایی که فیلم برداری از کلاس درس هر مدرس، فرصت بازبینی چندباره ی آن را در فواصل زمانی متعدد، برای دینفعان گوناگون فراهم می کند که می تواند با تعیین نقاط قوت و ضعف هر مدرس، به تقویت و اصلاح آنها کمک کرد و نیز با توجه به این موضوع که در متون موجود، ابزار استاندارد برای ارزیابی کیفیت تدریس اساتید بر مبنای فیلم، یافت نشد، طراحی ابزاری جامع با روایی، پایایی و قابلیت اجرای مناسب، ضروری بنظر رسید. بنابراین این مطالعه با هدف طراحی ابزاری مناسب جهت ارزیابی کیفیت تدریس اساتید مبتنی بر فیلم تهیه شده از کلاس درس از نگاه دینفعان انجام شد.

مواد و روش ها

این مطالعه با هدف طراحی و روان سنجی طراحی ابزار ارزشیابی کیفیت تدریس اساتید مبتنی بر فیلم تهیه شده از کلاس درس در دانشگاه علوم پزشکی اهواز در

رفتار آموزشی اساتید، یکی از مهمترین عوامل تأثیرگذار در فرآیند یاددهی-یادگیری می باشد که شامل روش تدریس، قدرت بیان، توانایی تفهیم، شیوه تعامل با دانشجو، مدیریت کلاس است و ارزشیابی مداوم آن، ضامن کیفیت عملکرد مدرسین و فعالیتهای آموزشی می باشد. از همین رو در نظام آموزش عالی، ارزشیابی استاد؛ فرایندی مداوم، دقیق و منظم برای توصیف، هدایت و اطمینان از کمیت و کیفیت فعالیت های آموزشی مدرس است (سپهرار، ۱۳۹۵). در اکثر دانشگاه های کشور، ارزشیابی اساتید بالینی و غیر بالینی عمدتاً بر مبنای نظر دانشجویان انجام می شود که جامع و کامل نیست (باستانی، ۱۳۹۳؛ بهشتی، ۱۳۹۳) و برای ارزشیابی کامل و همه جانبه عملکرد اساتید باید به همه ارکان موثر در آموزش، از جمله دیدگاه خود استاد، همکاران وی و متخصصان آموزش نیز توجه شود (باستانی، ۱۳۹۳). در همین راستا یکی از ارکان مهم ارزشیابی ۳۶۰ درجه، خود فرد ارزشیابی شونده می باشد که باید خود را ارزیابی کند و نظراتش در ارزشیابی کلی لحاظ شود که معمولاً کمتر مورد توجه قرار می گیرد (دهون، ۲۰۱۵). سایر ابعاد ارزیابی نیز شامل، همکاران، فراگیران، مدیران، و متخصصان آموزش می باشد و فیلم برداری از کلاس درس استاد و بازبینی آن یکی از روش های ارزیابی کیفیت تدریس یک مدرس می باشد که می تواند تمامی ابعاد ارزیابی را در برگیرد (ریگی، ۱۳۹۶).

طراحی و روان سنجی یک ابزار روا و پایا از جمله پیش نیازهای مهم و ضروری، جهت ارزشیابی فرآیندهای آموزشی به شمار می رود (ستارزاده، ۱۳۹۶؛ اردستانی، ۱۳۹۸). بطوریکه برای ارزیابی نتایج هر پژوهشی نیاز به ابزارهای اختصاصی و معتبر وجود دارد تا بتوان به نتایج تحقیق اعتماد نمود و پس از انجام تحقیق نسبت به بهره گیری از نتایج آن اقدام کرد. به عبارتی دیگر در هر پژوهشی، ابزار تحقیق وسیله ای است که از طریق آن محقق اطلاعات مورد نیاز را با نهایت دقت و کم ترین

محتوایی به منظور استفاده از نظرات خبرگان، در اختیار متخصصان آموزش پزشکی، آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، پرستاری، مامائی، فنآوری اطلاعات سلامت و روانپزشکی قرار گرفت.

سپس سوالات طراحی شده در اختیار ۱۰ نفر از اساتید و ۵ نفر از دانشجویان جهت ارزیابی اعتبار صوری و قابلیت درک قرار گرفت. به این صورت که پرسشنامه را مطالعه کرده مواردی چون دشواری عبارات، مفهوم نبودن، ابهام در درک جملات و یا تفسیر پذیری و برداشت دوگانه را مطرح کردند و منجر به اصلاح موارد مورد نظر شد.

جهت بررسی پایایی ابزار از ضریب توافق ارزیابان استفاده شد. ضریب توافق یا ضریب ثبات و همبستگی، نمرات بین مشاهده کنندگان یا داوران یا ارزیابان مختلف یک موضوع را می‌سنجد که با ضریب کاپا نشان داده می‌شود و زمانی که یک ابزار یا پرسشنامه، روی افراد مشابهی توسط دو یا چند ارزیاب به کار رود و بخواهیم به یک توافق کلی در مورد ابزار دست یابیم به کار می‌رود. ضریب کاپا بین صفر تا یک متغیر است و حداقل قابل قبول آن باید بیش از ۰/۶ باشد (محمدبیگی، ۱۳۹۴). تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS22 انجام شد. ملاحظات اخلاقی در این مطالعه شامل رعایت در امانت در استفاده از منابع و اعمال دقیق نظرات خبرگان در تدوین ابزار بود.

یافته‌ها

سوالات اولیه طراحی شده در خصوص سنجش کیفیت تدریس شامل ۳۶ سوال بود که پس از اعمال نظرات متخصصان در خصوص حذف، اضافه و یا ادغام برخی سوالات و همچنین گزینه‌های سوالات و امتیاز دهی؛ تعداد و نوع سوالات برخی حیطة‌ها تغییر کرد. در مرحله تعیین اعتبار، هر ۲۴ سوال، بر اساس نظرات ۱۴ نفر از خبرگان، دارای روایی محتوایی قابل قبول (۰/۷) تا (۱) بود. در نهایت ۲۴ سوال در قالب چهار حیطة شامل؛ ارتباط غیرکلامی، ارتباط کلامی، تعامل با دانشجو و مدیریت کلاس به شرح زیر بدست آمد.

سال ۱۳۹۷-۱۳۹۸ انجام شد. گروه هدف شامل اساتید، دانشجویان و متخصصان آموزش پزشکی بودند. مطالعه با جستجو جهت یافتن ابزارهای مشابه که به منظور بررسی کیفیت تدریس اساتید طراحی شده اند با کلمات کلیدی ابزار ارزشیابی، طراحی، کیفیت تدریس، اساتید، فیلم، کلاس درس، روایی (Validity)، پایایی (Reliability)، پرسشنامه (Questionnaire)، در پایگاه‌های اطلاعاتی Scopus, Iranmedex, SID, Google Scholar و Pupmed از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۸ آغاز شد. با توجه به اینکه پرسشنامه‌ای کامل مرتبط با کیفیت تدریس اساتید بر اساس فیلم کلاس درس و با نگاه به این گروه هدف؛ بر اساس جستجوهای انجام شده یافت نشد و پرسشنامه‌های موجود نیز فقط به بخشی از ابعاد ارزشیابی پرداخته بودند تیم تحقیق اقدام به طراحی ابزار در قالب پرسشنامه اختصاصی مربوط به اساتید، دانشجویان و متخصصان آموزش پزشکی نمود.

در ابتدا متون و شواهد (شامل مقالات و کتب و سایت‌های دانشگاهی) مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. سوالات و عناوینی که مرتبط با ارزشیابی تدریس استاد بود گردآوری شد و بدین ترتیب بانک اولیه سوالات از منابع پراکنده تهیه شد. سوالات اولیه شامل روش تدریس استاد، فن و قدرت بیان، ارتباط کلامی و غیر کلامی، مدیریت کلاس، تعامل با دانشجویان، اخذ و ارائه بازخورد و غیره بود. در این مرحله، تیم تحقیق ۳۶ سوال در قالب پرسشنامه اولیه طراحی کرد. در مرحله بعد با استفاده از روش بحث گروهی متمرکز با حضور متخصصان رشته‌های مختلف (آموزش پزشکی، آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، پرستاری، مامائی، فنآوری اطلاعات سلامت و روانپزشکی)، پرسشنامه اولیه مورد بررسی قرار گرفت. در ۴ جلسه دو ساعته بحث گروهی، تک تک سوالات پرسشنامه، نقد و ارزیابی شد که طبق نظرات اعضای گروه؛ برخی سوالات اصلاح گردید، برخی حذف و چندین سوال نیز اضافه شد. بدین ترتیب سوالات پرسشنامه ارزشیابی تدریس اساتید، نهایی شد و جهت روایی

ضعیف (۱ امتیاز) تا مصداق ندارد (عدم احتساب سوال) می باشد. (جدول شماره یک) نتایج پایایی ابزار با استفاده از ضریب توافق ارزیابان محاسبه شد که ضریب کاپا برای این ابزار ۰/۸ بدست آمد. (جدول شماره دو)

حیطه ارتباط غیرکلامی؛ شامل ۹ سوال، حیطه ارتباط کلامی؛ شامل ۴ سوال، حیطه تعامل با دانشجو؛ شامل ۶ سوال و حیطه مدیریت کلاس؛ شامل ۵ سوال که دارای طیف ۴ گزینه ای از خوب (۳ امتیاز)، متوسط (۲ امتیاز)،

جدول شماره ۱. شاخص و نسبت روایی محتوایی ابزار سنجش اثربخشی ارزشیابی اساتید بر مبنای فیلم از کلاس درس

ردیف	ابعاد	وضعیت مدرس را در خصوص هر یک از وضعیت ها و موارد زیر در کلاس درس، چگونه ارزیابی می کنید؟	CVR > ۰/۶۲	CVI > ۰/۷۹	وضعیت
۱	ارتباط غیر کلامی	نحوه ی صحیح راه رفتن و استفاده از حرکات بدن	۱	۱	تایید
۲		نحوه ی صحیح ایستادن	۰/۷	۱	تایید
۳		نحوه ی صحیح نشستن	۰/۷	۱	تایید
۴		نحوه ی صحیح استفاده از حرکات دست	۰/۸۶	۱	تایید
۵		نحوه ی لباس پوشیدن (پوشش استاد)	۰/۸۶	۰/۹	تایید
۶		حالت صحیح چهره	۱	۱	تایید
۷		کاربرد صحیح تن صدا هنگام ارائه مطالب	۱	۱	تایید
۸		نحوه ی صحیح مناسب و بجا از حالت سکوت در کلاس	۱	۰/۹	تایید
۹		کفایت بلندی صدای مدرس یا قابل سمع بودن صدا	۱	۱	تایید
۱۰	ارتباط کلامی	نداشتن تیکه کلام های نامناسب	۱	۰/۸	تایید
۱۱		عدم ارائه توضیحات بیش از حد و پر حرفی	۱	۱	تایید
۱۲		کاربرد کلمات مناسب و متناسب	۰/۷	۰/۹	تایید
۱۳		صحبت کردن صحیح و بدون اشتباه	۱	۱	تایید
۱۴	تعامل با دانشجو	نحوه ی دریافت و ارائه بازخورد	۱	۱	تایید
۱۵		نحوه ی پذیرش انتقاد و احترام به پاسخ دانشجویان	۱	۰/۹	تایید
۱۶		نحوه ی پاسخ به سوال یا ابهام دانشجو	۱	۱	تایید
۱۷		نحوه ی تشویق و ترغیب دانشجویان به مشارکت در بحث	۱	۰/۹	تایید
۱۸		نحوه ی جلب توجه دانشجویان به درس	۱	۱	تایید
۱۹		نحوه ی دادن فرصت فکر کردن به دانشجو	۱	۰/۹	تایید
۲۰	مدیریت کلاس	شیوه ی مدیریت زمان	۱	۱	تایید
۲۱		جذابیت و گیرایی شیوه تدریس	۰/۷	۱	تایید
۲۲		عدم یکنواختی و کسل کننده بودن نحوه تدریس	۱	۰/۹	تایید
۲۳		آرام و ساکت نگه داشتن دانشجویان در هنگام تدریس (آرامش کلاس)	۱	۱	تایید
۲۴		نحوه ی کنترل کلاس در زمان پدیدار شدن چالش	۰/۷	۱	تایید

پزشکی اهواز بود که ابزار نهایی بدست آمده شامل ۲۴ سوال در قالب چهار حیطه شامل ارتباط غیرکلامی، ارتباط کلامی، تعامل با دانشجو و مدیریت کلاس می باشد که در ادامه به تفسیر هر حیطه می پردازیم.

بحث

هدف از پژوهش حاضر طراحی و روانسنجی طراحی و روان سنجی طراحی ابزار ارزشیابی کیفیت تدریس اساتید مبتنی بر فیلم تهیه شده از کلاس درس در دانشگاه علوم

قابلیت های فراوانی دارد (سوتیانو، ۲۰۱۸؛ سویگنون، ۲۰۱۸). مصادیق ارتباط کلامی در این ابزار شامل مواردی مثل نداشتن تیکه کلام های نامناسب، عدم ارائه توضیحات بیش از حد و پرحرفی، کاربرد کلمات مناسب و متناسب، صحبت کردن صحیح و بدون اشتباه می باشد.

حیطه تعامل با دانشجو: یکی از شاخص های مهم تدریس موثر، توانایی برقراری ارتباط اثربخش می باشد که تابعی از ویژگی های شخصیتی و علمی مدرس است. این ویژگی های شامل مواردی چون گشاده رویی، برخورد مثبت و انرژی دهنده و میل به هدایت می باشد. مطالعات عوامل بی شماری را در تعامل بین مدرس و دانشجو معرفی نموده اند، مطالعه ای عواملی مانند جنس، توانایی علمی و سبک ارتباطی استاد را در این تعامل دخیل دانسته (قادمی، ۱۳۸۶؛ بصیرت، ۱۳۹۸؛ ظهور، ۱۳۸۳) مشارکت دادن و سهیم نمودن دانشجویان در موضوعات آموزشی نظیر تعیین هدف های برنامه درسی، ارزشیابی و... یکی از توصیه های مهم کنفرانس آموزش پزشکی محسوب می گردد (قادمی، ۱۳۸۶). در این پژوهش عواملی چون؛ دریافت و ارائه بازخورد، پذیرش انتقاد و احترام به پاسخ دانشجویان، پاسخ به سوال یا ابهام دانشجو، تشویق و ترغیب دانشجویان به مشارکت در بحث، جلب توجه دانشجویان و دادن فرصت فکر کردن به دانشجو در حیطه ی «تعامل با دانشجو» قرار گرفتند.

حیطه مدیریت کلاس: هدف از مدیریت کلاس درس؛ برقراری نظم و ایجاد انگیزه، درگیر کردن فراگیران و جلب مشارکت آن ها در فرایند یاددهی و یادگیری است. چنانچه مدرس نتواند با استفاده از روهای متنوع و موثر، کلاس درس خود را مدیریت کند، فرایند یاددهی و یادگیری به صورتی موثر روی نخواهد داد (رضائی، ۱۳۹۴). در واقع مدیریت کلاس ایجاد زمینه برای تدریس و یادگیری بهتر است یک استاد اثربخش باید در مقابل بروز بی نظمی های احتمالی برخورد مناسب و مؤثر داشته باشد (رضائی، ۱۳۹۴). فنون مدیریت به چهار بخش تقسیم می شود که شامل مدیریت محتوا و ارائه (مانند فنون تدریس،

حیطه ارتباط غیرکلامی: پایه و اساس روابط انسانی را ارتباط غیرکلامی شکل می دهد و بخش بسیار زیاد تأثیرات ارتباطی از پیام های غیرکلامی است، به طوری که برخی جامعه شناسان معتقدند که بیش از دو سوم هر ارتباط در سطح غیرکلامی رخ می دهد (پارک، ۲۰۱۸؛ اکان، ۲۰۱۴). با این وجود، ارتباط غیرکلامی نقش بسیار مهمی در ارتباطات دارد و می تواند تعیین کننده موفقیت یا شکست باشد. حتی گفته شده است که بیش از ۷۰٪ از ارتباطات ما غیرکلامی است که گستره وسیعی مانند نحوه لباس پوشیدن، طرز ایستادن، نشستن، سرعت سخن گفتن، حالات چهره و چگونگی تعیین جایگاه افراد در ارتباط با دیگران را در بر می گیرد (اکان، ۲۰۱۴). به اعتقاد بردویسل، بخش اعظمی از معانی در یک فرآیند ارتباطی از راه غیرکلامی انتقال می یابند (صبحی، ۱۳۹۱). در پژوهش حاضر، مصادیق ارتباط غیر کلامی در ابزار طراحی شده شامل مواردی چون نحوه ی صحیح راه رفتن و استفاده از حرکات بدن، نحوه ی صحیح ایستادن، نحوه ی صحیح نشستن، نحوه ی صحیح استفاده از حرکات دست، نحوه ی لباس پوشیدن (پوشش استاد)، حالت صحیح چهره، کاربرد صحیح تن صدا هنگام ارائه مطالب، نحوه ی صحیح مناسب و بجا از حالت سکوت در کلاس و کفایت بلندی صدای مدرس یا قابل سمع بودن صدا می باشد.

حیطه ارتباط کلامی: به طور کلی می توان گفت، ارتباط محور اصلی زندگی ما است و شامل اشکال مختلف کلامی، غیر کلامی، نمادین، عمدی، غیر عمدی، فعال و یا غیر فعال می باشد. در ارتباط کلامی، پیام ها در قالب کلمات نوشته شده یا گفته شده، رمزبندی می گردد و افراد با این شیوه با یکدیگر به تبادل اطلاعات، احساسات، افکار و مهارت ها می پردازند (جانسون، ۱۹۹۹). بنابراین معنی پیام ها از ماهیت ترتیب کلمات روشن می گردد. این نوع زبان، با منطق، برهان و توضیح گره خورده است (عباسی، ۱۳۹۲). ارتباط کلامی موثر عامل مهمی در افزایش اثربخشی فرآیند یاددهی و یادگیری است و

تشکر و قدردانی

این مقاله منتج از طرح «ارزشیابی کیفیت تدریس اساتید با بازبینی فیلم تهیه شده از کلاس درس بر مبنای ارائه بازخورد اصلاحی» مرکز تحقیقات EDC دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز و با شناسه اخلاق IR.AJUMS.REC.1398.945 می باشد. نویسندگان مقاله نهایت سپاس خود را از افراد شرکت کننده در این مطالعه، ابراز می دارند.

References

- Abbsi Bourondaragh S, Kimyae S A, Ghanbari Hashemabadi B 2013. Investigation and Comparison of Effectiveness of Integrative-behavior and Cognitive-behavior of Couple Therapy on Communicational Beliefs of Couples Who Want to Divorce. *Journal of Modern Psychological Researches*. Vol.8 ., No.31 , Pp. 53-71. [In Persian].
- Allen, K P 2010. Classroom management, bullying, and teacher practices. *Professional Educator*, 34, n1.
- Ardestani M, Niknami S, Hidarnia A, et al 2017. Validity and reliability of the Social Cognitive Theory Questionnaire in Tehranian Adolescent Girl student's Physical Activity behavior. *Journal of North Khorasan University of Medical Sciences*. Vol.9. , No.2 , Pp. 219-230. [In Persian].
- Basirat M, Motevasseli S, Mirfarhadi N, et al 2019, Dentistry Students' Viewpoints about Evaluation of Faculty members during and at the end of Semester in 2016. *Research in Medical Education*. Vol.11 ., No.1 , Pp. 11, 3-9. [In Persian].
- Bastani P, Amini M, Tahernezhad A, et al 2014, The Tehran university of medical sciences faculty members' viewpoints about the teachers' evaluation system: a

چگونگی جلب توجه فراگیران، تسلط بر موضوع درسی و قدرت انتقال مفاهیم) (تیلور، ۲۰۰۹)؛ مدیریت قوانین (مانند تعیین قوانین با همراهی فراگیر، زمان تعیین قوانین، اجرای قوانین و پیامدهای تخطی از قوانین) (تیلور، ۲۰۰۹)؛ مدیریت عدالت و انگیزش (مانند برخورد و نگاه عادلانه و توجه به تک تک فراگیران، رعایت عدالت در ارزشیابی) (آلن، ۲۰۱۰) و مدیریت رابطه ها (مانند شناخت علایق و استعدادهای فراگیران، ارتباط مؤثر و متقابل مدرس با فراگیران) می باشد (رضائی، ۱۳۹۴؛ آلن ۲۰۱۵). در ابزار طراحی شده در این مطالعه، در حیطه ی مدیریت کلاس مواردی چون شیوه ی مدیریت زمان، جذابیت و گیرایی شیوه تدریس، عدم یکنواختی و کسل کننده بودن نحوه تدریس، آرام و ساکت نگه داشتن دانشجویان در هنگام تدریس (آرامش کلاس) و نحوه ی کنترل کلاس در زمان پدیدار شدن چالش قرار گرفته است. از نقاط قوت این مطالعه می توان به تدوین ابزاری با چهار بعد اختصاصی اشاره کرد که به طور ویژه به ابعاد ارتباط کلامی و غیر کلامی پرداخته است. از محدودیت های این مطالعه می توان به سطح و کیفیت متفاوت مشارکت اعضای پنل خبرگان در بحث و ارائه نظرات پرداخت. پیشنهاد می شود از این ابزار در مطالعات مختلف در دانشگاه های غیر علوم پزشکی نیز جهت ارزیابی کیفیت تدریس اساتید استفاده شود و پایایی آن مورد سنجش واقع شود.

نتیجه گیری

به دلیل اهمیت بالای ارزشیابی تدریس مدرسان این پرسشنامه طراحی و ارزیابی شد و با توجه به نتایج روایی و پایایی آن، می توان گفت این پرسشنامه یک ابزار مفید و ارزشمند جهت ارزیابی کیفیت تدریس اعضای هیئت علمی بر اساس فیلم کلاس درس می باشد که می تواند مورد استفاده پژوهشگران قرار گیرد.

- Types of MeasurementS in Health Applied Researches. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*. Vol.13 ., No.12 , Pp. 1153-1170. [In Persian].
- Okun B F, Kantrowitz RE 2014, *Effective helping: Interviewing and counseling techniques*, Nelson Education.
- Park KH, ParK SG 2018, The effect of communication training using standardized patients on nonverbal behaviors in medical students. *Korean journal of medical education*. Vol.30 ., No.2 , Pp. 153.
- Rezaei H, HaghanI F 2015, Classroom management Techniques: Tips for managing classroom. *Iranian Journal of Medical Education*. Vol.15 ., No.0 , Pp. 192-204.
- Rigi A, Salimi J 2017. Comparing teachersâ function evaluation by Video Data with other methods of teaching function evaluation. *Research in Curriculum Planning*. Vol.2 ., No. 23 , Pp. 27-39. [In Persian].
- Sabbahi Bigdeli M, Afazel M, Arani S, et al 2012, Students' Viewpoints on advisors' nonverbal communication skills: a survey in schools of health and allied health sciences in Kashan University of Medical Sciences. *Iranian journal of medical education*. Vol.12 ., No.9 , Pp. 656-665. [In Persian].
- Sattarzadeh Badkoubeh R, Asghari F, Shahvari Z 2019, Designing and Validating the Tool for Assessing the Professional Behavior of Clinical Faculty Members; A Tool in Stakeholder's View. *Iranian Journal of Medical Education*. Vol.19 ., No.0 , Pp. 199-212. [In Persian].
- Savignon S J 2018, Communicative competence. *The TESOL encyclopedia of English language teaching*. Pp. 1-7.
- qualitative study. Vol.6 ., No.2 , Pp. 23-28
- Beheshti Rad R, Ghalavandi H, Ghale'ei, A 2014, Faculty Members Performance Evaluation by Nursing Students Urmia University of Medical Sciences. *Education Strategies in Medical Sciences*. Vol.6 ., No.4 , 223-228. [In Persian].
- Dehon E, Simpson K, Fowler D, et al 2015, Development of the Faculty 360. *MedEdPORTAL*. Vol.11 ., Pp.10174.
- Eslami M, Heidarnia A, Heidarzadeh A, et al 2011, Designed to determine the effect of questionnaire validity and reliability of health belief model in two ways users of family planning pills and condoms. *Urmia Medical Journal*. Vol.21 ., No.5 , Pp. 382-390. [In Persian].
- Ghadami A, Salehi B, Sajadi S, et al 2007, Students' Points of View Regarding Effective Factors in Establishing Communication between Students and Faculty Members. *Iranian Journal of Medical Education*. Vol.7 ., No.1 , Pp. 149-154. [In Persian].
- Jalilian M, Darabi M, Sharifirad G, et al 2013, Effectiveness of interventional program based on trans-theoretical model to promote regular physical activity in office workers. *J Health Syst Res*. Vol.9., No.2 , Pp. 188-195. [In Persian].
- Johnson, M. B. 1999. Communication in the Classroom.
- Mirzaei-Alavijeh M, Jalilian F 2019, A Psychometric Analysis of the Socio-Cognitive Determinants Questionnaire of Type 2 Diabetes Prevention among a Group at Risk. *Iranian Journal of Endocrinology and Metabolism*. Vol.20 ., No.5 , Pp. 224-234. [In Persian].
- Mohammadbeigi A, Mohammadsalehi N, Aligol M 2015, Validity and Reliability of the Instruments and

- Vasigh A, Ahmadi A, Sheikhi S 2017, The necessity of professor's assessment with emphasizing on Iran medical universities. *Journal of educational studies*. Vol.5 ., No.1 , Pp. 45-55. [In Persian].
- Zohoor A, Eslaminejad T 2004, Teacher's effective teaching criteria as viewed by the students of Kerman University of Medical Sciences. *Journal of medical Education*. Vol.4 ., No.2. [In Persian].
- Sepehrara A, Talepasand S, Rahimpour H 2016, Alignment review of teacher evaluation scores according to courses difficulty level. *Quarterly of Educational Measurement*. Vol.2 ., No.6 , Pp. 1-18.
- Sutiyatno S 2018, The effect of teacher's verbal communication and non-verbal communication on students' English achievement. *Journal of Language Teaching and Research*. Vol.9 ., No.2 , Pp. 430-437.
- Taylor B 2009, Classroom Management Impacts Student Achievement: Tips to Thrive and Survive. *Online Submission*.

Designing an Instrument for evaluation of teaching quality of teachers based on classroom-made videos

Akbar Babaei Heydarabadi¹, Kaveh Eslami^{2*}, Marzieh Araban¹, Hashem Mohamdian¹, Naser Hatamzadeh¹, Arash Salahshori¹, Ahmad Fakhri³, Mernosh Jasezadeh⁴, Nasrin Shams Javi⁵, Asiye Katanbafnasab⁵, Shirin Abbaspour⁶

1. Faculty member, Department of Health Education and Health Promotion, School of Public Health, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.
2. Faculty member, Clinical Pharmacy Department, School of Pharmacy, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.
3. Faculty member, Department of Psychiatry, School of Medicine, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.
4. B.S, Department of Health Education and Health Promotion, School of Public Health, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.
5. Master of Educational Administration, Vice Chancellor for Education, Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.
6. B.S in Education Development Center, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Abstract: Teachers' educational behavior is one of the most important factors influencing students' teaching and learning process and its continuous evaluation ensures improvement of the quality of teachers' performance and educational activities. This study aimed to design an Instrument for evaluation of teaching quality of teachers based on classroom-made videos. This study is a mixed method research which was conducted to design and validate an Instrument for evaluation of teaching quality of teachers at Ahvaz University of Medical Sciences from 2018 to 2019. Participants included teachers, students, and medical education professionals. After reviewing literature and relevant questionnaires and as well as receiving expert opinions, 36 questions were designed in the form of a preliminary questionnaire. In order to determine the content and face validity, the preliminary questionnaire was reviewed and approved in four sessions of group discussion by 14 specialists of medical education, health education and promotion, nursing, midwifery, health information technology and psychiatry. Initial questions about teaching quality assessment included 36 questions. Finally, 24 questions were presented in four domains including non-verbal communication (9 questions), verbal communication (4 questions), interacting with students (6 questions) and classroom management (5 questions). At the validation stage, all 24 questions had acceptable content validity (0.7 to 1.0). The reliability of the instrument was confirmed by the Kappa coefficient (0/8). The Instrument designed to evaluate the quality of teaching based on film, has acceptable validity and reliability.

Key words: Evaluation Instrument, Teaching Quality, Teachers, Videos, Classroom

Corresponding author: Faculty member, Clinical Pharmacy Department, School of Pharmacy, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Email: drkaveheslami@gmail.com